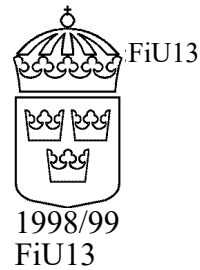

Finansutskottets betänkande 1998/99:FiU13

Utvärdering av icke-finansiella ägare till banker
(skr. 1997/98:161)

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 1997/98:161 Utvärdering av icke-finansiella ägare till banker.

Utskottet föreslår att regeringens skrivelse läggs till handlingarna.

Skrivelsen

I regeringens skrivelse 1997/98:161 görs en utvärdering av icke-finansiella ägare till banker.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Utskottet

Skrivelsen

Bakgrund

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för och gör en utvärdering av den lagändring i 7 kap. 11 § bankrörelselagen (1987:617) som genomfördes år 1996. Lagändringen tillkom i syfte att underlätta för icke-finansiella företag att kunna bli moderföretag till en bank genom att kravet på att synnerliga skäl skulle föreligga avskaffades. I skrivelsen lämnas också en redogörelse angående förekomsten av icke-finansiella ägare på bankområdet i Sverige. Skrivelsen innehåller även en analys av om det finns dels regler som i tillräcklig mån möjliggör för det allmänna att utöva tillsyn över övriga företag i en företagsgrupp som innehåller en bank, dels regler som förhindrar icke önskvärda ägarförhållanden på bankområdet.

Riksdagen beslutade i december 1995 att vidga möjligheterna för icke-finansiella företag att äga banker (prop. 1995/96:74, bet. 1995/96:NU9, rskr. 1995/96:112, SFS 1996:38). Beslutet innebar att bestämmelserna i 7 kap. 11 § bankrörelselagen (1987:617) om att det krävs synnerliga skäl för förvärv som innebär att ett icke-finansiellt företag blir moderföretag till en bank upphävdes. Lagändringen trädde i kraft den 1 juli 1996. Näringsutskottet uttalade i betänkandet att utskottet delade regeringens mening att möjligheterna för icke-finansiella företag att äga banker borde vidgas. Utskottet ansåg emellertid att det kunde finnas risker med att den möjliga ägarkretsen vidga-

des och att regeringen två år efter ändring av bestämmelsen därför borde lämna en redovisning till riksdagen om erfarenheterna av regeländringen. Riksdagen ställde sig bakom utskottets begäran.

Med anledning av riksdagens begäran gav regeringen Finansinspektionen i uppdrag att undersöka förekomsten av och utvärdera icke-finansiella ägare på bankområdet. Finansinspektionen överlämnade en rapport till regeringen den 1 april 1998.

I skrivelsen avses med begreppet icke-finansiellt företag ett företag som inte står under tillsyn av Finansinspektionen eller av motsvarande utländsk myndighet. Även ett holdingföretag bör enligt detta synsätt betraktas som en icke-finansiell ägare i det fall holding-företaget inte står under sådan tillsyn. Regeringens skrivelse utgör en utvärdering av icke-finansiella företag enligt denna definition och berör annat icke-finansiellt ägande endast i den mån det är av intresse för att belysa tänkbara problemställningar.

Förekomsten av icke-finansiella ägare på bankområdet

Fem bankaktiebolag med oktroj att driva bankverksamhet är för närvarande att anse som dotterbolag till ett icke-finansiellt företag enligt den definition som lämnats ovan. I fyra fall ägs bankaktiebolagen av holdingföretag.

Postgirot Bank AB ägs till 100 % av Posten AB, vilken i sin tur ägs till 100 % av staten.

Ägare till HSB Bank AB är HSB Sverige AB till 91,9 %. HSB Bank AB beviljades oktroj den 10 juli 1997.

Nordbanken AB ägs av Nordbanken Holding AB till 100 %. Ägandet i Nordbanken AB har under våren 1998 övergått till MeritaNordbanken Abp, Finland.

Östgöta Enskilda Bank AB ägs till 100 % av DDB Invest AB, vilket i sin tur är ett helägt dotterbolag till Den Danske Bank Aktieselskab, Danmark.

GE Capital Bank AB ägs till 100 % av GE Capital Corporation, USA. GE Capital Bank AB beviljades oktroj den 23 januari 1997.

En bank som till betydande omfattning ägs av icke-finansiella företag utan att dessa är att anse som moderföretag är IKANO Banken AB. IKANO Banken AB beviljades oktroj den 15 april 1994 och ägs med 49 % vardera av IKEA Capital B.V. och IKANO B.V., Nederländerna.

Utöver de bankaktiebolag som nämnts ovan finns ytterligare banker, i vilka icke-finansiella företag har kvalificerade innehav. Dessa är emellertid av mindre omfattning och behandlas inte i skrivelsen.

Nämnas bör att flera stora bankaktiebolag är börsnoterade. Det icke-finansiella ägande som förekommer i sådana banker behandlas inte heller i skrivelsen.

Regeringens utvärdering

Regeringen anser att Finansinspektionen har ett flertal medel till sitt förfogande för att komma till rätta med eventuella missförhållanden som har samband med den ägar- eller koncernstruktur som banken ingår i, vare sig missförhållandena skulle ha sin grund i att moderföretaget är ett icke-

finansiellt företag eller att en ägare är att anse som olämplig av annan orsak. Regeringen anser vidare att det för närvarande inte finns skäl att införa möjligheter att i större utsträckning ingripa mot en icke-finansiell ägare än mot andra ägare. Regeringen anser således att den utvärdering som gjorts visar att det för närvarande inte finns något behov av några regeländringar med anledning av att begränsningen av icke-finansiellt ägande av banker avskaffades 1996. De begränsningar som finns i Finansinspektionens möjligheter att få en tillräcklig insyn i utländska icke-finansiella ägare, i första hand utanför EES-området, torde inte kunna lösas med rent svenska regler utan för det krävs internationellt samarbete. Utvecklingen på bankområdet kommer att leda till att det internationella samarbetet i tillsynsfrågor blir av allt större betydelse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning och föreslår att regeringens skrivelse läggs till handlingarna.

Hemställan

Utskottet hemställer

beträffande *utvärdering av icke-finansiella ägare till banker*
att riksdagen lägger regeringens skrivelse 1997/98:161 till handlingarna.

Stockholm den 2 februari 1999

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

I beslutet har deltagit: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Lars Tobisson (m), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Johan Lönnroth (v), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Fredrik Reinfeldt (m), Sven-Erik Österberg (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Matz Hammarström (mp), Karin Pilsäter (fp), Kjell Nordström (s), och Rolf Kennerud (c).

Sammanfattning.....	1
Skrivelsen	1
Utskottet	1
Skrivelsen	1
Bakgrund.....	1
Förekomsten av icke-finansiella ägare på bankområdet.....	2
Regeringens utvärdering	2
Utskottets ställningstagande.....	3
Hemställan	3